

М. Г. Прадівляний¹
Н. Д. Бондар²

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

¹Вінницький національний технічний університет;

²Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного
торговельно-економічного університету

На основі аналізу психологічної, педагогічної літератури й практичного досвіду підготовки фахівців сфери туризму зроблено висновок, що потреба туристичної галузі в творчій особистості, компетентному фахівцеві з постійним прагненням до самовдосконалення є надзвичайно високою, тому основними завданнями туристської освіти є: якісне підвищення фахової підготовки в умовах неперервної освіти; забезпечення всебічного розвитку особистості фахівця туристичної сфери; формування вміння майбутніх фахівців здійснювати міжкультурну комунікацію з представниками інших народів і націй.

Визначено, що професійна компетентність фахівця сфери туризму є інтегративною якістю, що включає в себе рівень оволодіння професійними знаннями, уміннями, навичками і розглядається як процес здійснення суб'єктом свідомого управління своєю діяльністю та поведінкою відповідно до загальнолюдських ціннісних орієнтацій.

Проаналізовано значення іноземної мови професійного спрямування для фахівців туристичної галузі. Описується формування мовних комунікативних здібностей сучасних спеціалістів, удосконалення процесу формування іншомовної компетенції, яка є необхідним компонентом повноцінної професійної підготовки фахівців у галузі туризму.

Показано, що впровадження комунікативного підходу відбувається завдяки застосуванню макростратегій, які визначають основні аспекти такого підходу.

Ключові слова: інтеграційні процеси, професійна компетентність, макростратегія, професійна підготовка, туристична галузь, іноземна мова професійного спрямування, іншомовні комунікативні здібності, комунікативний підхід, фахівці сфери туризму.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій

Туризм є потужним фактором, що відроджує і формує національну культуру, а також слугує важливим засобом формування світогляду особистості. Поглиблення інтеграційних процесів на європейському континенті, розширення географії туристичних центрів і маршрутів у глобалізованому соціально-економічному просторі, зростання привабливості України для іноземних туристів роблять актуальним завдання подальшого розвитку вітчизняної галузі туристичних послуг. Успіх реалізації цього завдання значною мірою визначається якістю теоретичної та практичної підготовки фахівців туристичної сфери, зокрема їхньою здатністю діяти в багатомовному та багатоформатному, з точки зору поширення інформації, середовищі

Одним з важливих завдань сьогодення є підготовка фахівців туристичного профілю, які мають професійну компетентність, сформовану на високому рівні; здатні до постійного поповнення й оновлення знань; досконало володіють іноземними мовами на рівні, достатньому для здійснення якісного професійного іншомовного спілкування.

В сучасних умовах вивчення іноземної мови у вищих закладах освіти є важливим напрямком оптимізації підготовки нової генерації спеціалістів, максимального задоволення освітніх потреб особистості і суспільства, диференціації професійної підготовки, умовою, за якою наша країна входить до світового освітнього простору.

Підготовка фахівців для сфери туризму є важливою складовою сучасної системи професійної освіти, концептуальні положення якої висвітлені в Конституції України, в законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про туризм», Національній доктрині розвитку освіти, Державній

національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») [1, с. 5].

Аналіз попередніх досліджень засвідчив, що сформованість фахової/професійної компетентності фахівця на високому рівні стає показником сучасного рівня розвитку кожної сфери життєдіяльності.

У науково-педагогічній літературі дослідженням проблеми теоретичних і методичних засад професійної підготовки фахівців сфери туризму займалися Ю. Земліна [2], В. Лозовецька [3], В. Федорченко [4]; організацією навчально-виховного процесу в закладах туристичного спрямування — В. Квартальнов [5], Н. Фоменко [6], Г. Цехмістрова [7], гуманітарної підготовки фахівців з туризму — Г. Черній [8]. Вивчалось запровадження компетентнісного підходу в сучасній освіті (О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко), навчання іноземних мов (П. Асоянц, І. Бім, Т. Вакалюк, І. Зимня, Л. Кнодель) та ін.

Водночас аналіз психологічної та педагогічної літератури з проблеми дослідження свідчить про те, що, незважаючи на вагомий результат досліджень і чисельні пошуки в напрямі розвитку туристичної освіти, теоретико-методологічні аспекти формування фахової/професійної компетентності фахівців сфери туризму в процесі вивчення саме іноземних мов розглянуто вченими недостатньо.

Мета статті полягає в обґрунтуванні терміну «професійна компетентність фахівця сфери туризму» і в дослідженні особливостей застосування стратегій, що впливають на її формування в процесі вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу

Інтенсивний розвиток педагогічної теорії і практики, що відбувся в соціокультурному просторі України в нових суспільно-економічних і політичних умовах, спричинив необхідність створення цілісного і системного методологічного забезпечення педагогічної науки, який охоплював би всі ланки державної освіти.

Одним з основних показників, що характеризує привабливість країни з погляду міжнародного туризму, є індекс конкурентоспроможності подорожей і туризму, впроваджений для оцінки впливу різноманітних факторів, соціальних та політичних подій на зміни тургалузі в певній країні.

Аналізуючи динаміку індексу конкурентоспроможності у сфері подорожей та туризму для України, можна стверджувати про недостатній рівень використання туристичного потенціалу, особливо низькі результати представлено за субіндексом «Людські, культурні та природні ресурси», основними складовими якого є людські ресурси; освіта та навчання; наявність кваліфікованої робочої сили.

Тому одним із важливих чинників для покращення стану туристичної сфери України є поліпшення кадрового забезпечення туристичної галузі, а саме підвищення якості професійної підготовки, формування професійно важливих якостей фахівців туристичної галузі держави з урахуванням сучасних вимог вітчизняного та міжнародного туристичних ринків [9, с. 19].

Сфера туризму — це та галузь, що потребує висококваліфікованих фахівців кардинально оновленого типу. Фахівець такого профілю повинен бути людиною з різнобічним гуманістичним і гуманітарним мисленням, здібним до самореалізації та саморозвитку, з чітко сформованою мовленнєвою культурою та етикою комунікативної поведінки.

На думку соціологів, економістів розвинених країн світу, найважливішими ознаками моделі підготовки такого фахівця є компетентність, що зорієнтована на ефективну професійну працю, самостійність у прийнятті нестандартних управлінських рішень стосовно забезпечення конкурентоспроможності фірми, підприємства, установи.

«Компетентність» характеризує і визначає рівень професіоналізму особистості, яка володіє знаннями, вміннями та навичками, що дозволяють їй демонструвати професійно грамотне мислення, оцінку, думку. Компетентний спеціаліст, який не має необхідних компетентностей, що притаманні його професії, не зможе повною мірою і в соціально значущих аспектах їх реалізувати. З цього випливає, що компетентність майбутнього фахівця є основним якісним показником освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

Розуміння професійної підготовки як процесу особистісного розвитку та оволодіння досвідом майбутньої предметної діяльності дозволяє визначити компетентного фахівця як такого, що спрямований у майбутнє, зорієнтований на самоосвіту і самовдосконалення. Тому професійна компетентність передбачає готовність і здатність фахівця приймати ефективні рішення при здійсненні професійної діяльності.

Слід зазначити, що коріння поняття «професійна компетентність» зародилося в античний період і, поступово наповнюючись, набуло сучасного термінологічного оформлення. Різні його грані досліджуються у філософії, педагогіці, психології, соціології, теорії й методиці професійної освіти, акмеології, андрагогіці та інших гуманітарних науках і міждисциплінарних наукових напрямках [10, с. 14].

Професійна компетентність — це інтегративна якість, яка включає рівень оволодіння професійними знаннями, уміннями та навичками. Важливим є також особистісна варіативність, гнучкість, готовність до постійного саморозвитку. Особистісний компонент професійної компетентності зумовлює здатність спеціаліста до самостійного вибору власної стратегії професійної діяльності в нових умовах праці. Він, своєю чергою, включає елемент духовності (духовний саморозвиток), який є одним із провідних для особистості сфери туризму і розглядається як процес здійснення суб'єктом свідомого управління своєю діяльністю та поведінкою відповідно до загальнолюдських ціннісних орієнтацій, і має на меті психічне самовдосконалення та самореалізацію.

Саме в термінах професійної компетентності визначаються освітньо-кваліфікаційні характеристики фахівця сфери туризму. У відповідних програмних документах з напряму підготовки «Туризм» професійна компетентність визначається як сукупність фахових знань, умінь і навичок особистості, володіння спеціальною термінологією, розуміння сутності проблем фахової діяльності, наявність загальної культури спеціаліста. При цьому категорії «професіоналізм», «професійна компетентність» особистості тісно асоціюються з важливим соціально-психологічним феноменом — її конкурентоздатністю на ринку праці [3, с. 28].

На основі викладеного можна зробити висновок про те, що професійна компетентність фахівця сфери туризму — це властивість особистості, що синтезує в собі загальну культуру спілкування та її специфічну реалізацію в професійній діяльності.

Цілком очевидно, що на тлі процесів глобалізації більшого значення набувають іншомовні комунікативні здібності сучасних спеціалістів. При цьому більшої актуальності набуває завдання удосконалення процесу формування іншомовної компетентності, що є невід'ємним компонентом повноцінної професійної підготовки та передумовою продуктивної діяльності фахівців у галузі туризму.

Варто зазначити, що сьогодні на Європейському континенті розмовляють на більш, ніж 225 мовах. Багато європейців вважають, що багатомовний спосіб життя є нормою. Не випадково статистичні дані свідчать, що майже половина громадян Європейського Союзу розмовляють принаймні ще на одній мові, окрім своєї рідної.

Англійська продовжує збільшувати свою частку (нішу) як найрозповсюдженіша іноземна мова. Загалом найпоширенішими мовами Європейського Союзу є англійська (для 13 % населення вона є рідною; для 34 % — іноземною); німецька (відповідно 18 % та 12 %); французька (12 % та 11 %); італійська (13 % та 2 %); іспанська (9 % та 5 %); польська (9 % та 1 %). Щодо української мови, то вона зазвичай класифікується як регіональна європейська мова, на якій розмовляють в основному в Україні та сусідніх з нею державах. Це безперечно ускладнює проблему міжкультурного спілкування та створює перепони на шляху приєднання нашої держави до загальноєвропейського інтеграційного процесу [1, с. 93].

Оволодіння іноземними мовами — тривалий процес, важлива передумова особистих, культурних, професійних та економічних контактів. Ефективна іншомовна підготовка фахівців / майбутніх фахівців сфери туризму вимагає якісно нових підходів до змістової та організаційно-методичної сторін лінгводидактичної діяльності. При цьому не викликає сумніву, що основним, методичним принципом навчання іноземної мови має залишатися принцип комунікативності.

Комунікативний підхід особливо актуальний у підготовці спеціалістів для туристичної галузі, оскільки він полягає у створенні таких ситуацій, що є максимально наближеними до особливостей реального процесу комунікації. Це дає змогу цілеспрямовано розвивати необхідні навички та вміння, практикувати використання мовних форм та мовленнєвих зразків для потреб професійної діяльності.

Згідно з галузевим стандартом вищої освіти України майбутні фахівці сфери туризму вивчають такі дисципліни: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Друга іноземна мова», «Ділова іноземна мова» [11, 16].

Метою вивчення вищевказаних дисциплін є практичне оволодіння студентами іноземною мовою спеціального вжитку шляхом розвитку їхньої іншомовної комунікативної, професійної, соціальної і загальнокультурної компетентності.

Реалізація мети передбачає:

- засвоєння студентами термінологічного апарату сфери туристичного бізнесу, економіки й то- ргівлі іноземною мовою, уміння ним користуватися для академічних і професійних потреб;
- розвиток навичок усного (діалогічного й монологічного) мовлення, письма, функціонального чи- тання, формування вмінь складання анотацій та реферування іншомовних текстів фахової тематики;
- поглиблення розуміння іншомовних соціокультурних реалій, знання й адекватне тлумачення різних зразків мовної поведінки, уміння адекватно реагувати й діяти у професійних і побутових контекстах полі культурного середовища;
- оволодіння методикою та прийомами самоосвіти, розвиток навичок іншомовної діяльності.

Мета навчання відповідає соціальному замовленню суспільства на високопрофесійних фахів- ців туристичного бізнесу і реалізується шляхом застосування ефективних методів і засобів ін- шомовної діяльності.

В основу методики викладання навчальних курсів покладено комунікативний і особистісно орієнтований підходи, які базуються на використанні релевантних потребам студентів автентич- них матеріалів та моделюванні реальних комунікативних ситуацій, що сприяють засвоєнню мов- них одиниць у типових комунікативних контекстах і створюють реальні умови усного та писем- ного спілкування.

Реалізація комунікативного підходу в процесі вивчення іноземних мов означає, що формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь відбувається шляхом і завдяки здійсненню студентами іншомовної мовленнєвої діяльності. Іншими словами, оволодіння засобами спілкування (фонетич- ними, лексичними, граматичними) спрямоване на їх практичне застосування у процесі спілкування.

На думку вчених Оксфордського університету [12, с. 85], основою впровадження комунікати- вного підходу є застосування макростратегій, які визначають основні аспекти даного підходу. Беручи до уваги теоретичну основу запропонованих макростратегій, ми визначаємо їх як педаго- гічні умови формування професійної компетентності фахівців сфери туризму в процесі вивчення іноземних мов.

Макростратегія 1. Створення сприятливих умов для навчання.

Перша стратегія базується на загальновідомій теорії про те, що реально навчити мові кого- небудь не можливо, можна лише створити умови, за яких буде відбуватись навчальний процес. Забезпечення цих умов не обмежується навчальними програмами чи підручниками, адже процес навчання є двостороннім. Сприятливі для навчання умови можуть створюватись як викладачем, так і студентом.

Ми вважаємо, що дана педагогічна умова передбачає формування позитивної мотивації студен- тів щодо вивчення іноземних мов шляхом професійного спрямування їхнього змісту. Наш досвід викладання іноземної мови у ВНЗ доводить, що формуванню позитивної мотивації студентів сприяє метод проектів. Оскільки однією з вимог до майбутнього фахівця сфери туризму є доско- нале володіння іноземними мовами, реалізація першої макростратегії здійснювалась на основі створення дослідницьких, творчих, інформаційних проектів, розроблених англійською та німець- кою мовами. Основним засобом визнано систему вправ і завдань, характерних для сфери туризму, що використовувалась та проходила апробацію на заняттях з дисципліни «Іноземна мова (за про- фесійним спрямуванням)».

Макростратегія 2. Використання мовних ситуацій, створених студентами.

Друга стратегія тісно пов'язана з першою. Згідно з нею, викладач і студент є співучасниками аудиторного обговорення. Викладач, маючи більшу порівняно зі студентом професійну компетентність і авторитет, все ж залишається учасником спілкування, що позбавляє його права ігнорувати ініціативу студента.

Повертаючись до розробленою нами системи вправ та завдань, варто зазначити, що ми викори- стовуємо професійно спрямовані до майбутньої діяльності аудиторні та позааудиторні вправи. Формування професійної компетентності фахівців сфери туризму є теоретичною основою у роз- робці системи вправ, а відібраний мовний та мовленнєвий матеріал дозволяє наповнити цю систе- му конкретним змістом і реалізувати її у 3 циклах (21 заняття), наведемо для прикладу:

- тема «The Tourism and Travelling» (Туризм і подорожування): 1. Travel (Подорож). 2. Tourism today (Сьогодні туризму). 3. What is your job? (Яка твоя професія?). 4. Writing a CV (Написання резюме). 5. IT and the travel industry (Використання інформаційних технологій в індустрії туризму).
- 6. Tips for travellers (Поради для подорожуючих). 7. The tourist industry (Туристична індустрія).

– тема «Accommodation and Catering» (Діяльність готелів та ресторанів): 1. Hotel facilities (Зручності готелів). 2. Reserving accommodation (Замовлення помешкання). 3. Checking into a hotel (Реєстрація у готелі). 4. Who's who in hotel and catering (Структура готелю та ресторану). 5. Welcoming customers to a restaurant (Запрошення клієнтів у ресторан). 6. Explaining the menu (Пояснення меню). 7. Dealing with complaints (Вирішення проблем). 8. Accommodation and catering (Діяльність готелів та ресторанів).

– тема «Tourism and Transportation» (Туризм і транспортування): 1. At the airport (В аеропорті). 2. Booking a ticket (Замовлення квитка). 3. Air travel (Подорож літаком). 4. Types of water holiday (Види морських подорожей). 5. Adventure holidays (Відпочинок з пригодами). 6. Tourism and transportation (Туризм і транспортування).

Метою кожного заняття є формування професійної компетентності фахівців сфери туризму, високий рівень розвитку якої сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ.

Третя макростратегія — налагодження взаємодії між учасниками і четверта — активізація евристичних здібностей студентів взаємопов'язані й передбачають усвідомлену взаємодію студент–студент і студент–викладач, а саме: використання ділових ігор для формування професійної компетентності в процесі вивчення іноземних мов. Авторами розроблені й використовуються ділові ігри відповідно до професійно зорієнтованих тем, а саме: «Категорії готелів. Обслуговування готелів», «Влаштування на роботу», «Запрошення до ресторану», «Роз'яснення меню», «Замовлення квитків», «Вирішення проблем щодо скарг клієнтів», «Транспорт у туризмі» та ін. Досвід їх впровадження показав, що вони знижують тривожність, адже студент перестає функціонувати у мовленнєвій ситуації як об'єкт навчання. Беручи участь у діловій грі, він є суб'єктом комунікації, що актуалізує бажання студента адекватно сприймати змодельовану ситуацію.

Макростратегія 5. Вивчення лінгвістичного стимулу.

П'ята стратегія базується на психолінгвістичних здібностях щодо мовного сприйняття та створення звуків мови, які включають швидку та схожу інтеграцію синтаксичного, семантичного та мовленнєвого феномену. Ця макростратегія передбачає використання ресурсів мережі Інтернет для формування професійної компетентності майбутніх фахівців, а саме: розроблення професійно орієнтованих веб-квестів. Авторами розроблено й апробовано веб-квести іноземними мовами (англійською, німецькою), метою яких є забезпечення ефективного засвоєння користувачами базової термінології і понятійного апарату гуманітарної та туристичної сфери, а також формування професійної компетентності на їх основі.

Аналіз результатів, проведених після впровадження вищевказаних макростратегій/педагогічних умов, свідчить про зростання достатнього та високого рівня сформованості професійної компетентності студентів в процесі вивчення іноземних мов (з 8 % до 10,8 %).

Висновки і перспективи подальших досліджень

У ході роботи визначено, що формування професійної компетентності фахівців сфери туризму в процесі вивчення іноземних мов є однією з найактуальніших проблем сучасної освіти, що відбувається шляхом впровадження відповідних макростратегій / педагогічних умов.

Визначені нами педагогічні умови та методи їхньої реалізації сприяють багатьом чинникам, а саме: поглибленню знань про функціонально-стилістичну систему іноземної мови; засвоєнню норм мовленнєвої поведінки в різних сферах і ситуаціях спілкування та вдосконаленню вмінь і навичок спілкування в науковій та офіційно-діловій сферах; оволодінню різноманітними стратегіями і тактиками ефективної комунікації; генеруванню ціннісних зразків власної мовленнєвої творчості; вихованню потреби у самоосвіті і самооцінці для постійного вдосконалення особистісно-мовленнєвої діяльності; розвитку вмінь і навичок переконливо викладати свої думки, дискутувати, використовуючи різні способи аргументації, вести діалог із співрозмовниками, дотримуючись правил мовленнєвого етикету.

Проведене нами дослідження, звісно, не вичерпує всіх аспектів проблеми формування професійної компетентності фахівців сфери туризму. Перспективними напрямками наукових пошуків можуть бути: формування іншомовної компетентності фахівців туристичної сфери в процесі фахової підготовки; формування готовності майбутніх бакалаврів сфери туризму до іншомовного спілкування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар Н. Д. Формування ключових компетентностей майбутніх менеджерів сфери туризму в процесі вивчення гуманітарних дисциплін: дис. ...канд. пед. наук : 13.00.04 / Бондар Наталія Дмитрівна — Вінниця, 2016. — 262 с.
2. Земліна Ю. В. Організація експериментальної роботи з формування професійної готовності майбутніх фахівців з туризму [Електронний ресурс] / Ю. В. Земліна // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми. — 2013. — Вип. 35 — С. 247—252. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2013_35_54.
3. Лозовецька В. Т. Теоретичні і практичні засади застосування компетентісно-діяльнісного підходу у підготовці фахівця туризму / В. Т. Лозовецька // Туристична освіта в Україні: проблеми і перспективи : зб. наук. пр. — 2007. — Вип. 1. — С. 28—35.
4. Федорченко В. К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму : монографія / В. К. Федорченко. — К. : Слово, 2004. — 471 с.
5. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма : учебник / Квартальнов В. А. — М. : Финансы и статистика, 2003. — 672 с.
6. Фоменко Н. А. Педагогіка вищої школи: методологія, стандартизація, туристська освіта / Н. А. Фоменко — К. : Слово, 2005. — 215 с.
7. Цехмістрова Г. С. Діагностика якості процесу навчання при підготовці фахівців для сфери туризму / Г. С. Цехмістрова // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2002. — № 1. — С. 179—187.
8. Cherniy G. Language learning internet technologies for future specialist of tourism / Gherniy Galina // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. — Kosice, 2013. — Vol. 1. — No. 2. — P. 173—174.
9. Самохвал О. О. Українські реалії в умовах глобалізації міжнародного ринку туристичних послуг / О. О. Самохвал // Вісник Львівського інституту економіки і туризму : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України. Львів. інст-т економіки і туризму ; [редкол. : І. О. Бочан та ін.]. — Львів : ЛІЕТ, 2017. — № 12. — С. 19—27.
10. Безпала Г. О. Компоненти фахової компетентності майбутніх учителів / Г. О. Безпала // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. — 2014. — № 44. — С. 14—18.
11. Освітньо-професійна програма підготовки «Бакалавра» напряму підготовки 6.140103 «Туризм» : ГСВОУ 6.140103-2011. — [Чинний від 2010-08-11]. — К. : Галузевий стандарт вищої освіти України. 2011. — 20 с.
12. Oxford University Press // Power, Pedagogy & Practice. 1997. — 400 p.

Рекомендована кафедрою іноземних мов ВНТУ

Стаття надійшла до редакції 15.11.2017

Прадівляний Микола Григорович — канд. пед. наук, доцент, директор Центру технічного перекладу, e-mail: nickddfs@yahoo.com.

Вінницький національний технічний університет, Вінниця;

Бондар Наталія Дмитрівна — канд. пед. наук, старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, Вінниця

M. G. Pradivlianni¹
N. D. Bondar²

Strategies of Professional Competence Formation of Tourist Experts in the Process of Studying Foreign Languages

¹Vinnitsia National Technical University;

²Vinnitsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

On the base of analysis of psychological and pedagogical literature as well as practical experience in training specialist in the sphere of tourism the paper assumes that the need of touristic sphere in creative personality and competent specialist is the incessant strive to personal growth is extremely high, therefore the key objectives of touristic sphere is improvement of training under conditions of continuous education, ensuring the inclusive development of the specialist, formation of skills for cross-cultural communication with the representatives of other nations. It had been determined that the professional competency of the specialist in the travel industry sphere is the integrative property which combines the level of mastering professional knowledge, skills and shall be considered as the process of conscious operational control and behavior relevant to universal human values.

The paper also analyses the significance of professionally oriented foreign language for specialist in the travel industry sphere. There had been described the formation of linguistic communicative skills, improvement of process for formation of foreign language competency which is an integral component of fully realized professional specialists training in the travel industry sphere. The research substantiates that the introduction of communicative approach becomes possible due to the use of makrostrategies which stipulate for the principle aspects of this approach

Keywords: integration processes, professional competence, macrostrategy, professional training, tourist industry, foreign language for special purpose, foreign-language communicative abilities, communicative approach, experts in tourism.

Pradivliannyi Mykola H. — Cand. Sc. (Pedagogics), Assistant Professor, Director of Centre for International Relations, e-mail: nickddfs@yahoo.com ;

Bondar Nataliia D. — Cand. Sc. (Pedagogics), Senior Lecturer of the Chair for Foreign Philology and Interpretation

Н. Г. Прадивлянный¹
Н. Д. Бондарь²

Использование способов дистанционного обучения для формирования профессиональной компетентности будущих переводчиков

¹Винницкий национальный технический университет;

²Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета

На основе анализа психологической, педагогической литературы и практического опыта подготовки сферы туризма сделан вывод о том, что потребность туристической сферы в творческой личности, компетентном специалисте с постоянным стремлением к самосовершенствованию очень высока, поэтому основными задачами туристической сферы являются: качественная профессиональная подготовка в условиях непрерывного образования; обеспечение всестороннего развития специалиста туристической сферы; формирование умений будущего специалиста совершать межкультурную коммуникацию с представителями других наций.

Определено, что профессиональная компетентность специалиста сферы туризма является интегративным качеством, которое включает в себя уровень владения профессиональными знаниями, умениями, навыками, и рассматривается как процесс осуществления субъектом осознанного управления своей деятельностью и поведением в соответствии с общечеловеческими ценностными ориентациями.

Проанализировано значение профессионально ориентированного иностранного языка для специалистов туристической сферы. Описывается формирование языковых коммуникативных навыков современных специалистов, усовершенствование процесса формирования иноязычной компетенции, которая является необходимым компонентом полноценной профессиональной подготовки специалистов туристической сферы.

Показано, что внедрение коммуникативного подхода происходит благодаря использованию макростратегий, которые определяют основные аспекты такого подхода.

Ключевые слова: интеграционные процессы, профессиональная компетентность, макростратегия, профессиональная подготовка, сфера туризма, профессионально ориентированный иностранный язык, коммуникативный подход, специалисты сферы туризма.

Прадивлянный Николай Григорьевич — канд. пед. наук, доцент, директор Центра технического перевода, e-mail: nickddfs@yahoo.com ;

Бондар Наталья Дмитриевна — канд. пед. наук, старший преподаватель кафедры иностранной филологии и перевода